

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Уманський національний університет садівництва

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЛІСОВОГО ТА САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА

Умань 2014

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТ-
ВА УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ**

**Уманський національний університет садівництва
Факультет лісового і садово-паркового господарства
Кафедра лісового господарства**

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЛІСОВОГО ТА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОС-
ПОДАРСТВА**

**до 135-ї річниці від дня народження М.О. Ткаченка,
випускника лісового відділення 1899 року
Уманського училища землеробства і садівництва**

Умань – 2014

Матеріали наукової конференції «Перспективи розвитку лісового та садово-паркового господарства» / [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. – Умань, 2014. – 420 с.

У збірнику матеріалів висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва, інших навчальних закладів та науково-дослідних установ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Непочатенко О. О. – ректор УНУС, доктор економічних наук, професор
Мостов'як І. І. – к. с.-г. н., доцент, перший проректор
Карпенко В. П. – д. с.-г. н., професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності
Заморський О. О. – к. с.-г. н., доцент, декан факультету лісового і садово-паркового господарства
Шлапак В. П. – д. с.-г. н., професор, зав. каф. лісового господарства
Поліщук В. В. – к. с.-г. н., доцент, зав. каф. садово-паркового господарства
Парій Ф. М. – д. б.н., професор, зав. кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології
Курка С. С. – к. б. н., ст. викладач, зам. декана факультету лісового і садово-паркового господарства
Балабак А. Ф. – д. с.-г. н., професор
Сонько С. П. – д. геогр. н., професор
Шемякін М. В. – к. с.-г. н., доцент
Кирилюк В. П. – к. с.-г. н., доцент
Коваль С. А. – к. с.-г. н., доцент
Ішук Г. П. – к. с.-г. н., ст. викладач
Вітенко В. А. – к.б.н., викладач
Баюра О. М. – к. с.-г. н., ст. викладач
Кульбиський В. Л. – к. с.-г. н., викладач

Відповідальний секретар Іваннікова Н. М.

Рекомендовано до друку методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства УНУС, протокол № 4 від 25.02.2014 р.

За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ТА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

*до 135-ї річниці від дня народження М.О. Ткаченка,
випускника лісового відділення 1899 року
Уманського училища землеробства і садівництва*

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Геркіял О. М., Шлапак В. П., Мостов'як І. І., Марно-Куца О. Ю.	ТКАЧЕНКО МИХАЙЛО ОЛЕФІРОВИЧ: ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ВИДАТНОГО НАУКОВЦЯ.....	12
Шлапак В. П., Геркіял О. М., Мостов'як І. І.	ДО 170-РІЧЧЯ КАФЕДРИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА.....	16
Гойчук А. Ф., Дрозда В. Ф., Розенфельд В. В.	АУТОМІКРОФЛОРА НАСІННЯ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ.....	23
Дебринюк Ю. М.	НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЛАНТАЦІЙНОГО ЛІСОВИРОЩУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	26
Шемякін М. В., Шлапак В. В., Прокопенко Н. А.	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПРОДУКТИВНОСТІ РОЗСАДНИКІВ БАГАТОРІЧНИХ КУЛЬТУР.....	33
Собченко В. Ф.	ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ГОМОТРАНСПЛАНТАЦІЇ В РОСЛИННИЦТВІ ПРИ СТВОРЕННІ ТА РОЗМНОЖЕННІ ДЕКОРАТИВНИХ ФОРМ ДЕРЕВ І КУЩІВ ДЛЯ ПАРКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ.....	38

ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Белеля С. О.	ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ МОДРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ....	53
Білоус В. І.	ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ З ЛІСОВОЇ СЕЛЕКЦІЇ В ЛІСАХ УКРАЇНИ.....	55
Бурдейний С. В., Курка С. С.	СТВОРЕННЯ І ВИРОЩУВАННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ДУБА ЗВИЧАЙНОГО (<i>QUERCUS ROBUR</i> L.) В ДП «САВРАНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	57
Вдовиця О. О., Шлапак В. В.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛІСЕННЯ ПІЩАНОЇ ТЕРАСИ ЧИГИРИНСЬКОГО ТА ЧЕРКАСЬКОГО БОРУ.....	59
Візник П. А., Коваль С. А.	ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІСОВОГО РОЗСАДНИКА В УРОЧИЩІ «БІЛОГРУДІВКА» ННВВ УМАНСЬКОГО НУС.....	61

Галицький С. О., Бабій Л. О., Білоус В. І.	Вивчення структури деревних та кущових насаджень 33-го кварталу НДП «СОФІВКА» – НАН України.....	64
Голяка Д. М., Білоус А. М.	Нормативне забезпечення оцінки компонентів фітомаси кущів <i>SALIX CINEREA</i> L. для біотехнічних заходів.....	66
Гончар О. С., Остапчук О. С.	Стан полезахисних лісових смуг у районі розміщення ДП «Чечельницьке лісове господарство».....	67
Григорошук А. О., Шпак В. П.	Створення лісових культур дуба звичайного в умовах ннвв лісове урочище «Білогрудівка».....	70
Гузій А. І., Власюк В. П.	Особливості трапляння зайця сірого (<i>LEPUS EUROPAEUS PALL.</i>) в умовах центрального полісся та лісостепу житомирщини	72
Делеган І. В., Лушак М. М., Бендаренко В. Д., Делеган І. І.	Досвід регулювання чисельності популяції вовка.....	74
Делеган І. І.	Лісівничо-екологічні особливості росту географічних культур бука лісового в умовах львівського розточчя.....	76
Демідовський Ю. В.	Проектування лісових культур в капітанівському лісництві ДП «Кам'янське лісове господарство».....	78
Євдокимов В. К., Остапчук О. С.	Лісівничий досвід проведення проридження і прохідного рубання в синицькому лісництві ДП «Уманське лісове господарство».....	81
Ейсмонт В. С.	Продуктивність та товарна структура насаджень сосни на ґрунтах з кам'янистою породою.....	83
Кирилюк В. П.	Знелісення і деградація лісів.....	85
Ковалевський С. Б.	Вплив трав'яних рослин на сосну звичайну в культурах.....	88
Коваль С. А.	Вихід обкорінених стеблових живців ялини канадської (форма конічна) залежно від оброблення росторегулятивною речовиною.....	91
Козаченко І. В.	Шляхи оптимізації біотехнічних заходів у мисливських господарствах.....	95

Краснов В. П., Мартинюк А. В.,	ВІДНОВЛЕННЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА ТЕРИТОРІЯХ ЗАБРУДНЕНИХ РАДІОНУКЛІДАМИ.....	98
Криницька О. Г.,	ДО ПИТАННЯ ПРО ЗМІНУ ҐРУНТОВИХ УМОВ ПІД ВПЛИВОМ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ.....	99
Кудравець Б. А., Курбет Т. В.,	ВМІСТ ¹³⁷ CS В ЧОРНИЦІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЩІЛЬНОСТІ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТУ.....	101
Куц В. В.,	МАТЕРІАЛЬНО-ГРОШОВА ОЦІНКА ГРАБОВОЇ ЛІСОСИКИ В ДП «ПОГРЕБИЩЕНСЬКИЙ РАЙАґРОЛІС».....	103
Левченко С. О., Іщук Г. П.,	СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР З ГОРІХА ЧОРНОГО В ДП «КАМ'ЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	107
Леонтяк Г. П., Осіпов М. Ю.,	ВПЛИВ ГЛОДУ ОДНОМАТОЧКОВОГО НА ТРАВ'ЯНИЙ ПОКРИВ ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗІВ.....	110
Лушак М. М.,	БЮЦЕНОТИЧНА РОЛЬ ТА МИСЛИВСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКИХ ХИЖАКІВ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ.....	111
Майборода С. Д., Іщук Г. П.,	ОБСЯГИ ТА ТИПИ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ ТА ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ В ДП «КАМ'ЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	113
Новостройний С. К., Шемякін М. В.,	ОСОБЛИВОСТІ ДУБОВО-ГРАБОВИХ КУЛЬТУР УРОЧИЩА «БІЛОГРУДІВКА» ННВВ УМАНСЬКОГО НУС.....	116
Остапчук О. С.,	ЛІСІВНИЧО-БІОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО (<i>QUERCUS ROBUR</i> L.).....	118
Осифляк І. Р., Шемякін М. В.,	ДОСЛІДЖЕННЯ ДУБОВО-ЛИПОВИХ КУЛЬТУР В ННВВ УМАНСЬКОГО НУС.....	121
Пилипенко М. О., Остапчук О. С.,	ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТЛЕННЯ В КУЛЬТУРАХ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ДП «ІЛЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	124
Пригула А. С., Коваль С. А.,	ПРОЕКТ СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР У ТОРГОВИЦЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ДП «ОНИКІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	127
Решетюк О. В.,	ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ У РЕКРЕАЦІЯХ.....	129
Терещенко Л. І.,	ФОРМУВАННЯ КРОНИ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ НА ЛІСОНАСІННИХ ПЛАНТАЦІЯХ.....	132

Третяк П. Р.	ІДЕЇ ПРОФЕСОРА М. Е. ТКАЧЕНКА ТА АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ГРСЬКОГО ЛІСІВНИЦТВА.....	135
Фучило Я. Д., Літвін В. М., Сбитна М. В., Фучило Д. Я.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПЛАНТАЦІЙ В УКРАЇНІ	137
Чернецький Р. О., Леонтьєв Г. П.	ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СОСНОВИХ ТА ДУБОВИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ ПОГРЕБИЩЕНСЬКОГО ЛІСНИЦТВА ДП «ІЛІНЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	139
Шеремета Д. О., Піскун Н. Л.	ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ, СТВОРЕНИХ СІЯНЦЯМИ ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ.....	141
Штанько В. П., Шпак В. П.	ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ РУБОК ДОГЛЯДУ В ДП «ЛІСЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	143
Яхницький В. Й.	ЛІСІВНИЧО-ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ СТРАДЧІВСЬКОГО НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОГО ЛІСОКОМБІНАТУ.....	145

САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Бредіхіна Ю. Л., Солоненко А. М.	РОСЛИННІСТЬ ГАЗОНІВ М. МЕЛІТОПОЛЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТНО-АРХІТЕКТУРНИХ КОМПОЗИЦІЙ.....	148
Брен О. Г., Солоненко А. М., Мальцева С. Ю.	ЖИТТЄВИЙ СТАН ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ СОСНОВОГО ГАЮ ПАРКУ КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ ІМ. м. ГОРЬКОГО (МЕЛІТОПІЛЬ, УКРАЇНА).....	150
Варлашенко Л. Г.	ВПРОВАДЖЕННЯ СИНЬОПІДНОЇ ЖИМОЛОСТІ В ОЗЕЛЕНЕННЯ ДАЧНИХ І ПРИСАДИБНИХ ДІЛЯНОК.....	152
Величко Ю. А., Пушка І. М., Поліщук В. В.	ІНТРОДУКЦІЯ ВИДІВ РОДУ <i>SEMPERVIVUM</i> L. В УМОВИ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	154
Дядькова К. Л., Вельчева Л. Г.	ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВИХ ПОРІД В ОЗЕЛЕНЕННІ БАЗ ВІДПОЧИНКУ НА АЗОВСЬКОМУ УЗБЕРЕЖЖІ.....	156
Заморський О. О., Шлапак В. П., Парубок М. І., Козаченко І. В.	ВСИХАННЯ ЯЛИН У ТАЛЬНІВСЬКОМУ ПАРКУ..	157

Клименко Ю. О., Мороз В. В., Дружина М. М.	ВІКОВА <i>QUERCETA ROBORIS</i> ПАРКУ «ФЕОФА- НІЯ» (м. КИЇВ) (ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ НА ПРИКЛАДІ 3, 5 ТА 6 КВАРТАЛІВ).....	159
Козак Н. І., Вітенко В. А., Терещенко Ю. Ф.	ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ВІД УРАЖЕННЯ ОМЕЛОЮ БІЛОЮ (<i>VISCUM ALBUM</i> L.) НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ «ПІОНЕРСЬКИЙ» м. УМАНЬ.....	162
Красноштан Т. В.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СОРТІВ СМО- РОДИНИ ЗОЛОТИСТОЇ В ОЗЕЛЕНЕННІ НАСЕ- ЛЕНИХ МІСЦЬ.....	164
Коротун І. В.	ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ПІДБОРУ ДЕКОРАТИВНИХ КУЩОВИХ РОСЛИН ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ.....	166
Кравець Т. О., Запливана Ю. А.	ХАРАКТЕРИСТИКА ДОСЛІДЖУВАНИХ ВИДО- ВИХ ФОРМ РОДУ <i>HEUSCHERIA</i> L.....	168
Краснов В. П., Мельник В. В.	РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКЦІЇ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА НА ТЕРИТОРІЯХ, ЗАБРУДНЕНИХ РАДІОНУКЛІДАМИ.....	170
Мажула О. С.	ДОСВІД ЗИМОВОГО САДІННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВ ТА КУЩІВ У ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСО- СТЕПУ УКРАЇНИ.....	172
Макогоненко Д. С., Поліщук В. В.	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ДИТЯЧОГО САДКА «РОДНІЧОК» В с. РОДНИКІВКА УМАН- СЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	174
Мальцева І. А.	ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ МІСТ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ м. МЕЛІТОПОЛЯ).....	176
Мамчур В. В.	ВИКОРИСТАННЯ В ОЗЕЛЕНЕННІ КОПИТНЯКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО (<i>ASARUM EUROPAEUM</i> L.).....	178
Мамчур Т. В.	ВИКОРИСТАННЯ РОДИНИ <i>HYDRANGEACEAE</i> В ОЗЕЛЕНЕННІ.....	179
Марно-Куца О. Ю.	ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕКОНСТРУКЦІЇ, ВІДНОВ- ЛЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСА- ДЖЕНЬ СКВЕРУ ГЕРОЯМ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯ- НОЇ ВІЙНИ В МІСТІ УМАНЬ.....	182
Намліска Л. М.	ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ОЗЕЛЕНЕННЯ МІС УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ...	184

Огіньський І. В. Білоус В. І.	СТАН КЛЕНА ПОЛЬОВОГО (<i>ACER CAMPESTRE</i> L.) В НАСАДЖЕННЯХ 28 КВАРТАЛУ ДЕНДРОПАРКУ «СОФІЇВКА» – НАН УКРАЇНИ.....	186
Партика В.В., Коваль С. А.	ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗСАДНИКА ДЕКОРАТИВНИХ І ЛІСОВИХ КУЛЬТУР У НЕМИРІВЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ДП «ІЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	188
Парубок М. І., Замрій Р. О.	ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ МЕМОРІАЛУ ЗАГИБЛИМ ВОЇНАМ С. МЕДВИН БОГУСЛАВСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	191
Поліщук Т. С., Козаченко І. В.	РЕПРОДУКТИВНА ЗДАТНІСТЬ ВИДІВ І СОРТІВ РОДУ <i>CHRYSANTHEMUM</i>	195
Попович Л. В.	АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОПАРКУ «СОФІЇВКА» – НАН УКРАЇНИ....	197
Собченко В. Ф.	ЗБАГАЧЕННЯ КОЛЕКЦІЙ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН КВАРТАЛУ №5 НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «СОФІЇВКА» – НАН УКРАЇНИ.....	199
Туровцева Н. М., Васін В. А., Писанець З. Г.	КОЛЕКЦІЯ СОРТІВ ПІВНИКІВ БОРІДКОВИХ «FOREST CITY» МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ПРИ СТВОРЕННІ КВІТНИКІВ.....	206
Черняк В. М., Гавриленко О. М., Черняк А. В.	МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ: ПЕЙЗАЖНІ ПАРКИ Д.МІКЛЕРА НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ (УКРАЇНА)....	208
Цимбровська Л. О., Рудюк М. Х.	БУДІВНИЧІ ПАРКУ «СОФІЇВКА».....	210
Шпак В. П.	ВИКОРИСТАННЯ ІНТРОДУЦЕНТІВ У МАНЬКІВСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ДП «УМАНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	215

БІОЛОГІЯ

Бажора О. М.	ЗИМОСТІЙКІСТЬ ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО ТА ЙОГО ДЕКОРАТИВНИХ ФОРМ.....	219
Вітенко В. А.	КОЛЕКЦІЯ ДЕКОРАТИВНИХ ФОРМ <i>MORUS ALBA</i> L. УМАНСЬКОГО НУС.....	222

Данченко Є. І., Шемякін М. В.	ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ.....	224
Зозуля І. В., Білоус В. І.	СТАН ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ ЯЛИНА (<i>PICEA DIETRICH</i>) В НАСАДЖЕННЯХ НДП «СОФІЙКА» НАН УКРАЇНИ.....	226
Іваннікова Н. М.	СИСТЕМА РОДУ <i>ACTINIDIA</i> LINDL.....	228
Івашенко І. Є.	ВИЗНАЧЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ТА ВОДНОГО РЕЖИМУ ХВОЇ <i>THUJA PLICATA</i> DON.....	230
Ішук Г. П.	СИСТЕМА РОДУ <i>JUGLANS</i> L.....	233
Кравченко В. С.	ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	236
Красевська Л. С., Шкатула Ю. М.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ.....	238
Краснов В. П., Ковальчук І. Ю.	РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ДИКОРΟΣЛИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В УМОВАХ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЛІСІВ.....	239
Красноштан І. В.	ЗМІНА ВМІСТУ КАЛІЮ У ВЕГЕТУЮЧІЙ СФЕРІ <i>QUERCUS ROBUR</i> L. ВНАСЛІДОК ВПЛИВУ ФІЗІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	242
Кульбіцький В. Л.	ФІЛОГЕНЕЗ РОДУ <i>CATALPA</i> SCOP.....	244
Курка С. С.	ВІДНОШЕННЯ <i>SOPHORA JAPONICA</i> L. ДО СВІТЛА.....	247
Мазуренко В. Д.	СТІЙКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>ROBINIA</i> L. ДО ПОШКОДЖЕНЬ ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ В УМОВАХ ІНТРОДУКЦІЇ.....	249
Масловата С. А.	МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОДУ В'ЯЗ (<i>ULMUS</i> L.).....	251
Миколайко І. І.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ ГЕНОТИПІВ <i>HIPPORHAE RHAMNOIDES</i> L. В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	254
Парубок М. І., Адаменко С. А.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ <i>PINUS NIGRA</i> ARN. В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	257
Пиж'янова А. А., Балабак А. Ф., Кравець Т. О.	СИСТЕМАТИКА РОДУ ЧОРНИЦІ (<i>LASSINIUM</i> L.).....	259
Постовіток В. В., Коваль С. А.	ВИХІД САДЖАНЦІВ САМШИТУ ВІЧНОЗЕЛЕНОГО ІЗ СТЕБЛОВИХ ЖИВЦІВ У РОЗСАДНИКУ ДП «ЛІЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАСТВО».....	261

Данченко Є. І., Шемякін М. В.	ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ.....	224
Зозуля І. В., Білоус В. І.	СТАН ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ ЯЛИНА (<i>PICEA DIETRICH</i>) В НАСАДЖЕННЯХ НДП «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ.....	226
Іваннікова Н. М.	СИСТЕМА РОДУ <i>ACTINIDIA</i> LINDL.....	228
Івашенко І. Є.	ВИЗНАЧЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ТА ВОДНОГО РЕЖИМУ ХВОЇ <i>THUJA PLICATA</i> DON.....	230
Іщук Г. П.	СИСТЕМА РОДУ <i>JUGLANS</i> L.....	233
Кравченко В. С.	ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	236
Краєвська Л. С., Шкатула Ю. М.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ.....	238
Краснов В. П., Ковальчук І. Ю.	РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ДИКООСЛИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В УМОВАХ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЛІСІВ.....	239
Красноштан І. В.	ЗМІНА ВМІСТУ КАЛІЮ У ВЕГЕТУЮЧІЙ СФЕРІ <i>QUERCUS ROBUR</i> L. ВНАСЛІДОК ВПЛИВУ ФІЗІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	242
Кульбійський В. Л.	ФІЛОГЕНЕЗ РОДУ <i>CATALPA</i> SCOP.....	244
Курка С. С.	ВІДНОШЕННЯ <i>SOPHORA JAPONICA</i> L. ДО СВІТЛА.....	247
Мазуренко В. Д.	СТІЙКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>ROBINIA</i> L. ДО ПОШКОДЖЕНЬ ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ В УМОВАХ ІНТРОДУКЦІЇ.....	249
Масловата С. А.	МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОДУ В'ЯЗ (<i>ULMUS</i> L.),.....	251
Миколайко І. І.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ ГЕНОТИПІВ <i>HIPPOPURAE RHAMNOIDES</i> L. В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	254
Парубок М. І., Адаменко С. А.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ <i>PINUS NIGRA</i> ARN. В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	257
Пиж'янова А. А., Балабак А. Ф., Кравець Т. О.	СИСТЕМАТИКА РОДУ ЧОРНИЦІ (<i>GASTONIUM</i> L.).....	259
Постовіток В. В., Коваль С. А.	ВИХІД САДЖАНЦІВ САМШИТУ ВІЧНОЗЕЛЕНОГО ІЗ СТЕБЛОВИХ ЖИВЦІВ У РОЗСАДНИКУ ДП «ЛЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	261

Пушка І. М., Величко Ю. А.	РЕПРОДУКТИВНА ЗДАТНІСТЬ ОКРЕМИХ КУЩОВИХ РОСЛИН РОДИНИ <i>ROSACEAE</i> JUSS., ІНТРОДУКОВАНИХ В УМОВИ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	263
Пюрко О. Є. Туrowцева Н. М. Писанець З. Г.	СПЕЦИФІЧНІСТЬ ПЕРЕДПОСІВНОГО ЗАГАРТУВАННЯ ОГІРКІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ В ТЕПЛИЧНИХ УМОВАХ І ЗАКРИТОМУ ҐРУНТІ.....	266
Росул Н. І.	ФЛОРА ОКОЛИЦЬ СЕЛА НЕВИЦЬК (ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ).....	269
Свистун О. В., Парубок М. І.	КЛОКИЧКА ПЕРИСТА (<i>STARPULEA PINNATA</i> L.) – ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВИД ДЛЯ ДЕКОРАТИВНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ.....	271
Сокур А. Л., Білоус В. І.	ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ В 7 КВАРТАЛІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОПАРКУ "СОФІЇВКА" – НАН УКРАЇНИ.....	273

ЕКОЛОГІЯ

Безділь Р. В., Дзюба Д. О.	ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРОЛЯЧОГО ГІНОЮ.....	275
Булавко О. В., Шкатула Ю. М.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ НАСННЯ КВАСОЛІ.....	276
Бутило А. П.	ВПЛИВ СИСТЕМИ УТРИМАННЯ ҐРУНТУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПОВТОРНОЇ КУЛЬТУРИ ЯБЛУНИ ЗА РІЗНИХ ЇЇ ФОНІВ.....	278
Гнатів П. С.	ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕРЕВНИХ ЕКЗОТІВ.....	280
Гончарук Б. М., Курка С. С.	СУЧАСНИЙ СТАН ЛІСОКУЛЬТУРНОГО ВИРОБНИЦТВА У ДП «ГОЛОВАНІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	282
Дрозда В. Ф., Гойчук А. Ф., Розенфельд В. В., Дудка С. О.	ОСОБЛИВОСТІ СЕЗОННОГО РОЗВИТКУ ТА КОНТРОЛЬ ЧИСЕЛЬНОСТІ ЖОЛУДЕВИХ ПЛОДОЖЕРОК (<i>LEPIDOPTERA, TORTRICIDAE</i>).....	285
Жовтальок О. В., Шемякін М. В.	СТАН ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ В «ГОРОДИЩЕРАЙКОМУНЛІС».....	287
Заморський О. О., Мамчур В. В.	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ З ВИКОРИСТАННЯМ РІЗНИХ СОРТІВ ТРОЯНД С.ТАНСЬКЕ УМАНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	290

Кашесв Д. В., Іщук Г. П.	ЛІСІВНИЧА ОЦІНКА СТАНУ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ С. КИВАЧІВКА ТЕПЛИЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	295
Кириленко Л. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ КОЗЛЯТНИКУ СХІДНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ІНОКУЛЯЦІЇ.....	297
Коваленко Б. П.	ЧИННИКИ ДИНАМІКИ ЧИСЕЛЬНОСТІ МИС- ЛИВСЬКИХ ТВАРИН У ЛІСОВИХ МАСИВАХ.....	298
Коваль М. А.	МІСТО – МРІЯ.....	301
Конопелько І. С., Кирилюк В. П.	ЗРОШЕННЯ РОЗСАДНИКА ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ДП «ІЛЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	303
Корнілова Н. А.	ОЦІНКА ВПЛИВУ ЕКСТРАКТІВ ДЕРЕВ ТА КУ- ЩІВ НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ЛІКАРСЬ- КИХ РОСЛИН.....	306
Краснов В. П., Мінчук І. В.	РОЗПОДІЛ СУМАРНОЇ АКТИВНОСТІ ¹³⁷ Cs У НАДЗЕМНІЙ ФІТОМАСІ СОСНОВИХ ДЕРЕВО- СТАНІВ.....	308
Кулініч П. О., Коваль С. А.	СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР В ДП «ЧЕРКА- СЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	309
Кульбанська І. М.	ДО ПИТАННЯ ПРО ПАТОЛОГІЮ ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО В УКРАЇНІ.....	312
Мороз П. І., Шлапак В. П.	ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СІЛЬГОСПВУЗУ.....	314
Огородник С. В., Остапчук О. С.	ЛІСОКУЛЬТУРНЕ ВИРОБНИЦТВО СОСНИ ЗВИ- ЧАЙНОЇ (<i>PINUS SILVESTRIS</i> L.) В УМОВАХ ДП «УМАНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	316
Паламарчук А. В., Шкатула Ю. М.	АГРОЕКОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ГОРОХУ В СТА- ЛОМУ РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ.....	319
Пушкарьова- Безділь Т. М., Пастушенко Є. П.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ БІОТЕСТУВАННЯ ДЛЯ БІОМОНІТОРИНГУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ҐРУНТІВ.....	321
Рослий О. М., Кирилюк В. П.	ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ І ЗРОШЕННЯ РОЗСА- ДНИКА ДЕКОРАТИВНИХ ТА ЛІСОВИХ КУЛЬ- ТУР.....	323
Сонько С. П., Голубкіна О. М.	ІНТРОДУКЦІЯ ЯК РІЗНОВИД ЕКОЛОГІЧНОГО ЗБУРЕННЯ ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМ.....	326
Тарасюк Т. В., Шемякін М. В.	СТАН ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ ФГ «ЧИСТА КРИНИЦЯ» ГАЙСИН- СЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАС- ТІ.....	327

Турко В. М., Вишневський А. В.	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ У БОРОВИХ УМОВАХ РІВНЕНСЬКОГО ПОЛІС- СЯ.....	330
Шейгас І. М.	ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РЕГІОНАЛЬНОГО ПРИН- ЦИПУ ПРОЕКТУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ УПОРЯДКУВАННЯ МИСЛИВСЬКИХ УГІДЬ.....	332
Шлапак А. В.	МЕТОДИКА ПОКАЗНИКІВ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ ОБ'ЄКТІВ І ТЕРИТО- РІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇ- НИ	335
Шлапак В. В., Руденко І. П.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛІСНЕННЯ ПІЩАНОЇ ТЕРАСИ ЧИГИРИНСЬКОГО БОРУ.....	344
Ющак І. О., Білоус В. І.	ЕСТЕТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ДЕРЕВНИХ НА- САДЖЕНЬ 17 КВАРТАЛУ НДП «СОФІЇВКА» – НАН УКРАЇНИ.....	346

ВІТАННЯ, ХРОНІКА

Шлапак В. П.	МОРОЗ О. К.: ЦАРИЦЯ ТРОЯНД В «ПЕРЛИНІ «СОФІЇВКИ».....	348
Шлапак В. П., Мостов'як І. І.	ДО 170-РІЧЧЯ КАФЕДРИ ЛІСОВОГО ГОСПО- ДАРСТВА: ІСТОРІЯ, СЛАВЕТНІ ІМЕНА...	354
Рудюк М. Х.	ДО 168-РІЧНИЦІ ОПУБЛІКУВАННЯ ПРАЦІ ТЕО- ДОРА ТЕМЕРІ «ПУТІВНИК ПО СОФІЇВЦІ».....	407

СТОРІНКИ ПАМ'ЯТІ

Шлапак В. П., Балабак А. Ф., Шемякін М. В., Кирилюк В. П.	ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА БІЛОУСА ВАСИЛЯ ІВА- НОВИЧА.....	411
Рудюк М. Х.	ЛАРИСА ОЛЕКСАНДРІВНА ЦИМБРОВСЬКА: ЗАВІДУВАЧ МУЗЕЮ УНУС, МИСТЕЦТВОЗНА- ВЕЦЬ.....	413

ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВИХ ПОРІД В ОЗЕЛЕНЕННІ БАЗ ВІДПОЧИНКУ НА АЗОВСЬКОМУ УЗБЕРЕЖЖІ

К. Л. ДЯДЬКОВА, асистент

Л. Г. ВЕЛЬЧЕВА, к. б. наук, доцент

Мелітопольський державний педагогічний університету
ім. Богдана Хмельницького

Сучасний стан урбанізованого середовища, в якому ми існуємо, вимагає від нас, мешканців мегаполісів, облаштовувати місця для відпочинку. Такі місця вже створені природою на березі Азовського моря. Але вони пустельні та мало придатні для сучасного відпочинку. Тому особливого значення набувають методи декоративного озеленення створення квітучого рослинного покриву, складовою частиною якого є деревні та чагарникові рослини.

Метою нашого дослідження було вивчити асортимент декоративних деревних і чагарникових рослин приморської смуги, запропонувати деякі види для подальшого використання в озелененні.

Південне узбережжя має значну крутизну і глибини 11–12 м (Марініч, 1989). Під впливом морських течій і вітрів утворюються приазовські коси. На північно-західному узбережжі (у Запорізькій обл.) знаходяться коси Бердянська та Обітчина. Вздовж узбережжя до Донецької обл. їх дві – Білосарайська й Крива. Крім того, є ще Федотова коса, коси Бірючий острів та найбільша коса – Арабатська стрілка довжина її 115, ширина 0,4–4 км (Марініч, 1989).

Стосовно ґрунтового покриву, то на косах в основному зустрічаються чорноземовидні піщано-черепашкові і солончакові ґрунти. Для ґрунтів кіс Бірючий острів і Федотової характерна висока карбонатність. Бідність гумусом, незначна потужність ґрунтового профілю (30–50 см) і невиразність ґрунтових горизонтів (Марініч, 1985) є дуже несприятливою для вирощення садово-паркових культур для озеленення санаторно-курортних зон відпочинку.

Найпоширенішими видами дерев і чагарників, які ми зустрічали в озелененні баз відпочинку, є: *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle, *Ligustrum vulgare* L., *Populus bolleana* Lauche, *Populus italica* (Du Roi) Moench, *Robinia pseudoacacia* L. (Колодійчук, 2007).

При підборі рослин для вирощування в таких умовах слід зауважити на особливості рівня мінералізації ґрунтів і ступеня солестійкості видів (Поляков и др., 1992). Найбільш солевитривалі рослини, здатні переносити мінералізацію ґрунтових вод 6–12 г/л, варто використовувати на ділянках, де засолення не перевищує зазначених параметрів. Це *Tamarix tetrandra* Pall, *Populus alba* L., *Eleagnus angustifolia* L., *Armeniaca vulgaris* Lam, *Platanus occidentalis* L., *Ulmus glabra* Huds та ін. (Косець, 1973).

Група відносно солестійких рослин, що витримують мінералізацію 3–6 г/л, включає, крім наведених вище, такі види, як *Cydonia oblonga* Mill., *Sambucus racemosa* L., *Quercus robur* L., *Acer platanoides* L., *Acer tataricum* L., *Hippophae rhamnoides* L., *Populus simonii* Carr. (Косець, 1973).

Слабку мінералізацію ґрунтових вод і ґрунту (1–3 г/л) (Косець, 1973), можуть

витримувати всі рекомендовані види дерев і чагарників, але для підвищення їхньої життєстійкості й довговічності в даних умовах потрібне ретельне виконання агро-технічних і меліоративних прийомів догляду за насадженнями.

Тому виконання основних завдань для підвищення родючості дернових черепашково-піщаних ґрунтів: зниження рівня ґрунтових вод, а в окремих випадках — і створення штучного насипного ґрунту, значно розширюють можливості лісовирощування і видового складу декоративних дерев і чагарників в озелененні баз відпочинку.

УДК582.475:630*44

ВСИХАННЯ ЯЛИН У ТАЛЬНІВСЬКОМУ ПАРКУ

О. О. ЗАМОРСЬКИЙ, к. с.-г. наук, доцент

В. П. ШЛАПАК, д. с.-г. наук, професор

М. І. ПАРУБОК, к. б. наук, доцент

І. В. КОЗАЧЕНКО, к. с.-г. наук, доцент

Уманський національний університет садівництва

За даними кліматологів у помірній зоні середньорічний градієнт температури повітря становить 0,6-0,7 °С на 100 км географічної широти [1]. Якщо прийняти до уваги, що в кліматичній зоні, де розташований Тальнівський парк, середньорічна температура збільшилася на 0,7 °С і зменшився показник континентальності клімату, то це адекватно тому, якби за характером потепління клімату Тальнівський парк змістився б на 100 км південніше. Таке зміщення, безумовно, відображається на природних сукцесіях деревної рослинності.

Так як адаптація деревних порід до зміни клімату значно складніша й триваліша, ніж трав'яних і водних, то є підстави вважати, що темпи зміни клімату випереджуватимуть можливості біологічних видів адаптуватися до трансформованих умов природного середовища, що може вплинути на їх видовий склад і збереження.

Отже, по-перше, тривалий період глобального потепління та зміни клімату позначатиметься на динаміці ареалів різних за відношенням до температури видів. Види неморальні витіснятимуть види бореального елементу, а ялина є його складовою. Зміна клімату впливатиме на хід природних сукцесій рослинних формацій, а згодом і на зміщення природно-географічних зон.

По-друге, глобальна зміна клімату може впливати на біологічні властивості деревних порід: їх природне поширення, сукцесії фітоценозів, функціонування екосистем як у негативному, так і позитивному аспектах [2].

Тому на підставі проведених попередніх досліджень із вивчення всихання ялини, берези та сосни встановлено наступні негативні наслідки цього синдрому:

- порушення фенологічного ритму деревних порід, яким важко адаптуватися до зміни екологічних умов;
- триватиме небезпека всихання деревних рослин поза межами ареалу їх природного зростання. Ялина в нашій зоні — натуралізований інтродуцент;
- частіша періодичність повторення екстремальних метеорологічних ситуа-